

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2020-02-13
Besvaras senast
2020-02-19 kl. 12.00

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2019/20:945 Tvåårsomprövning av assistansersättningen

Den tidigare hållningen enligt 51 kap. 12 § socialförsäkringsbalken (SFB) var att rätten till assistansersättning ska omprövas sedan två år har förflutit från den senaste prövningen och vid väsentligt ändrade förhållanden. Avsikten är att den försäkrade ska ha möjlighet att förutse sin ekonomiska situation (jfr prop. 1992/93:159 s. 197). Även om en förändrad rättspraxis skulle påverka rätten till assistansersättning har den försäkrade därför ändå rätt att ha kvar sin assistansersättning fram till nästa omprövning. Vid en omprövning sedan två år förflutit tar Försäkringskassan ställning till om det sedan föregående prövning tillkommit författningar, rättspraxis eller annan normering som påverkar rätten till assistansersättning.

I takt med den striktare rättspraxisen sedan 2016 medförde tvåårsomprövningarna att flera personer som hade haft assistansersättning under flera år, inte sällan under hela livet, förlorade timmar eller hela sin assistansersättning. Efter påtryckningar från funktionshinderrörelsen, Kristdemokraterna och vissa andra partier i opposition beslöt regeringen att tvåårsomprövning av rätten till assistansersättning skulle tas bort från och med den 1 april 2018 (prop. 2017/18:78). Vidare gjorde regeringen bedömningen att bestämmelsen om tvåårsomprövning bör återinföras så snart det finns förutsättningar för det.

Det är dock oklart utifrån propositionen vilka förutsättningar regeringen avser ska vara uppfyllda för att tvåårsomprövningarna ska återinföras.

Vi kristdemokrater vill betona att omprövningarna inte ska införas förrän nödvändiga lagändringar har gjorts som säkerställer att samtliga grundläggande behov anses vara assistansgrundande i sin helhet. Vi ser därtill inte någon anledning till att det ska finnas rutinmässiga och obligatoriska nya bedömningar för alla personer vartannat år. Det gäller både kommunal och statlig assistans. Vi vet att det finns personer som det dessvärre inte kommer att vara någon skillnad eller förbättring för i deras behov av assistans. Dessa personer och deras anhöriga ska inte behöva känna oro inför en omprövning av rädsla att de ska förlora eller få neddragning av sin assistans. Vi anser därför att omprövningar ska fokusera på att säkerställa att assistansen håller en god kvalitet och tillgodoser behoven i enlighet med intentionen i LSS. Omprövningarna bör vidare ske med individuella intervall bedömda utifrån behov kopplat till vars och ens unika situation. Vi anser därtill att behoven inte

behöver omprövas från grunden utan bara om de har förändrats. Detta eftersom att tvåårsomprövningarna i den form som de tillämpades före det tillfälliga stoppet 2018 kunde innebära att en persons beslut om personkretstillhörighet förändrades.

Det är lagändringar på gång som syftar till att säkra rätten till assistans vid andning och sondmatning (lagrådsremissen *Personlig assistans för samtliga hjälpmoment som avser andning och måltider i form av sondmatning*). Därtill har regeringen nyligen tillsatt en utredning som syftar till stärkt rätt till personlig assistans för stöd vid egenvård, vid tillsyn samt för barn (kommittédirektiv 2020:3). Dessa ansatser är positiva, men vi kristdemokrater anser inte att det är tillräckligt för att säkra rätten till assistans för personer med omfattande funktionsnedsättning i enlighet med intentionen med LSS.

Många av dem som har assistansersättning i dag har fått sitt beslut före 2016, det vill säga under en tid då det var en mycket mer generös rättspraxis och bedömning av behovet. Många har därtill assistansbehov som sträcker sig utanför de åtgärder angående andning och sondmatning, egenvård och tillsyn som regeringen nu arbetar med. Det finns därför en stark oro och rädsla inom stora delar av funktionshindersrörelsen för att regeringen kommer att återinföra tvåårsomprövningen när rätten till assistans för andning och sondmatning, egenvård och tillsyn är återupprättad.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga socialminister Lena Hallengren följande:

Bedömer ministern och regeringen att bestämmelsen om tvåårsomprövning kommer att återinföras när rätten till assistansersättning för andning och sondmatning och/eller egenvård och tillsyn har stärkts, och kommer tvåårsomprövningen i så fall att ha samma utformning som före den 1 april 2018?

.....

Pia Steensland (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders